

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op www.denieuwetoneelbibliotheek.nl.

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is:

Schrijver	Rik van den Bos
Titel	Het jaar van de Schlager
Jaar	2012
Uitvoering	Berg&Bos / Erik Snel

Copyright (C) 2012 by Rik van den Bos

Het jaar van de Schlager

‘ Wees niet te zuinig op je hart‘

(Jan Groenteman)

© Moon Saris, Theaterinbeeld.nl (naamsvermelding verplicht)

Rik van den Bos 2011
(Liedteksten Jan Groenteman 2011)

Opening.

'De kuil'. Een open plek in het bos. De hangplek van de vrienden. Een huisje. Een flipperkast zonder poten staat op de grond. Uit de flipperkast komt een deuntje.

Bas op.

Grijze broek. Grijze wollen trui. Kratje bier in zijn handen.

BAS in zichzelf mompelend.

Wat ben jij toch een stomme lul!

Ach, flikker toch op, man.

Je mag er zijn.

Je mag er zijn.

Ja, jij ook.

Bas ziet de flipperkast die speelt. Loopt er naartoe en trapt 'm uit.

De flipperkast blijft spelen.

Bas trapt nog een keer.

De flipperkast gaat uit. Bas loopt weg. De flipperkast begint weer te spelen.

Bas draait om en trapt nu hard. Flipperkast uit.

BAS als ervoor

Ik ben een leugenaar geworden.

Ik geloof dat ik automatisch het omgekeerde zeg van wat ik bedoel.

Hij zei het ook al.

Het valt wel mee.

Het valt niet mee.

Bas zet zijn kratje bier bij een boom.

Hij ziet een tak op het dak van het huisje en pakt deze er af.

BAS hard

Klerezooi hier.

Hij loopt naar voren en raapt twee lege flesjes bier op.

BAS weer mompelend

Waar zijn de boodschappen?

Godverdomme.

Wat ben jij toch een stomme lul!

Ikke niet.

Maar ikke wel.

Ikke niet.

Ikke wel.

Ikke niet.

Ach, flikker toch op man.

Bas loopt zoekend naar boodschappen af.

BAS

Het leven is geen film. Het leven is geen mythe.

Wat is het leven eigenlijk nog wel?

Wat ben jij toch een stomme lul!

Bas af

Vera op. In looppas. In grijze tinten maar in kleren die leven.

Ze heeft een grafboeketje in haar hand met een paars rouwlint eraan.

Midden op de hangplek blijft ze staan en kijkt zoekend rond.

VERA

Zo.

Hier ben ik.

Vera legt het rouwboeketje op de flipperkast. Schikt het lint.

VERA

En kan het nu dan eindelijk afgelopen zijn?

Alsjeblieft?

Want ik zal het nóg maar een keer zeggen. Misschien dat je me hier wel hoort. Ik heb er absoluut geen zin in dat je me steeds bij mijn schouders pakt en terug probeert te trekken.

Alsof je me met mijn haren naar de hel sleept. Ja sorry hoor, maar zo voelt dat, ja. En je weet niet half hoe erg ik het vind dat je me zo tot wanhoop hebt gedreven dat ik helemaal terug naar hier gekomen ben om het je te vragen. Misschien dat je zelf wel aanvoelt dat ik wel echt goed radeloos moet zijn om naar deze plek te komen om je te zoeken. Om je met mijn woede te confronteren.

Nou gefeliciteerd, je hebt het voor elkaar. Hier ben ik dan.

Jij bent altijd een drammer geweest. Altijd hemel en aarde bewegen om je zin door te drijven.

Maar, en nogmaals sorry als dat hard klinkt, je moet toegeven dat de dingen nou niet bepaald gelopen zijn zoals jij zou willen.

Het leven is nou niet meteen toegeeflijk naar je geweest.

Als we willen leren hoe we het leven moeten leven moeten we niet bij jou zijn, zoveel is zeker, dus laat mij alsjeblieft met rust.

Jezus Jesse, 19 waren we. 20.

En dat was voor jou meteen het einde. 20 jaar.

Gods wegen zijn ondoorgrondelijk, maar iets meer waardigheid had ik je wel gegund bij je aftocht.

Ik had graag gezien dat de begeleiders die je naar de hemelpoort brachten er net iets plechtiger uitzagen dan de mannen van de vrijwillige brandweer die een kwartier te laat aan kwamen kakken.

Heb jij enig idee hoelang het heeft geduurd voordat ik daar ook maar enigszins mee heb leren leven?

Dat jouw leven ergens gestopt is op een onzinnige zondag? In de kiem gesmoord?

Daar heb ik heel lang mee rond gelopen. Spijt van gehad, Jesse. De goden vervloekt. Maar nu niet meer.

Ik ben gelukkig geworden Jesse.

Vraag me niet hoe het me is gelukt, maar ik denk dat ik gelukkig ben.

Snap je?

Het is heel belangrijk dat je dat snapt?

Dus laat me met rust. Alsjeblieft.

Want jij hebt nog steeds de kracht om mij te verwoesten.

Dat weet je toch wel?

Laat mij slapen.

Ok?

Ok?

Vera luistert. Probeert te peilen of er iets begrepen of gehoord wordt. Ze weet het niet.

VERA

Is dat een 'Ja'?

Hoor ik daar een 'Ja, ok Vera!'??

Vera luistert aandachtig. Hopend op een teken.

THOMAS (buiten beeld)

Ja!

Vera kijkt verschrikt op. Thomas komt langzaam vanuit de bosjes naderbij gelopen. Hij draagt een grijs pak, een aktetas en een voetbal in een netje die hij onderweg bij een tankstation gekocht heeft.

THOMAS

Nou ja!

VERA lachend ongeloof.

Nee, dat kan niet waar zijn.

THOMAS spreidt zijn armen.

Je ziet het zelf: het is wel waar.

VERA enthousiast.

Ongelofelijk. Thomas!

Ze omhelzen innig. Doen een stapje terug. Bekijken elkaar.

VERA

Man, wat doe jij nou hier?

THOMAS

Ik stapte vanochtend in mijn auto om naar mijn werk te gaan. Ik rijd al op de ring en opeens merk ik dat mijn handen aan het stuur draaien en de afslag nemen. Ik denk

'verrek', want ik moet die afslag helemaal niet hebben, ik moet naar mijn werk. Maar ik krijg het gewoon niet voor elkaar om weer op de juiste weg te belanden. Dus ik bel mijn baas en ik zeg: 'Ik ben er niet vandaag.'
En mijn baas zegt: 'nou, reken maar dat je er wel bent.'
En ik zeg: 'Sorry hoor, dit is helemaal niets voor mij maar ik ben er vandaag echt niet.'
En ik rijd door. Eerst denk ik: 'Waar gaan we in Godsnaam naartoe.' Maar al snel kreeg ik een donkerbruin vermoeden. Ik ben niet achterlijk.
En nu sta ik hier.

VERA
Nou ja!

THOMAS
Tja.
En jij?

VERA
Ik moest hier in de buurt zijn. Toevallig. Ik denk ik kijk even hoe het er hier bij ligt.
Thomas loopt de plek in. Kijkt rond.

THOMAS
Alles is er nog, hè?

VERA pakt vlug het rouwboeket op en houdt het achter haar rug.
Ja, het lijkt er wel op.

Thomas loopt naar de flipperkast, knielt erbij. Schopt er tegen. De flipperkast springt aan.

THOMAS
Nou ja!
Hij doet het nog!

Thomas trapt de kast weer uit. Loopt weg. Vera kijkt naar de flipperkast.

THOMAS
Goh, het is een half leven geleden dat ik je gezien heb.
Je bent niets veranderd.

VERA
Nou, dat hoop ik wel.

THOMAS
Je ziet er goed uit.
Hoe gaat het?

VERA

Ja. Het gaat heel goed met me, Thomas.
Hoe is het met jou?

THOMAS

Ja, het gaat goed. Het gaat goed.

Lange stilte.

THOMAS spreidt zijn armen en laat ze weer zakken.
Zo, dus dit is nu later.

VERA

Ja.

THOMAS

Welkom in de toekomst.

VERA

Jezus ja. De toekomst.
Niet echt wat we ons erbij voorgesteld hadden, hè?

THOMAS

Alles is nog steeds hetzelfde, zo lijkt het.

VERA

Nou ja, alles..

THOMAS

Er zal vast een boel veranderd zijn, alleen wij hebben het niet gemerkt.

VERA

Zo gaat dat, hè.

Stilte

THOMAS

Denk jij nog wel eens aan hem?

VERA

Je maakt een grapje zeker? Bijna elke dag.

THOMAS opgelucht

Ja, ik ook.

VERA

Maar het wordt wel minder zwaar. Het zwartste zwart gaat er vanaf ofzo. Het wordt eerder een mooie gedachte aan iets van vroeger, een mooie herinnering, dan dat het, het blijf wel bijten natuurlijk, steken ook. Ik had dat nooit verwacht maar de

ergste pijn verzacht gek genoeg.
Toch?

THOMAS
Ja. Ja, zeker.

Bas verschijnt over de heuvel met een enorme tas boodschappen en een koffiekkan.

BAS
Jezus!

Thomas en Vera draaien met een ruk om.

VERA
Nee!

THOMAS
Nou ja!

BAS
Jezus.

VERA
Nee.

THOMAS
Nou, ja.!

BAS
Jezus,
Wat doen jullie nou hier?
Zijn jullie samen?

THOMAS dolgelukkig bij het idee
Vera en ik?

VERA
We komen elkaar hier net weer tegen.

THOMAS
We zijn elkaar min of meer uit het oog verloren.

BAS
Min of meer?
Man, ik heb jullie in geen eeuwigheid meer gezien.
Hoe is het? Tommie?

THOMAS
Ja, het gaat goed.

BAS

Wat kom je doen?

THOMAS

Ik weet het niet. Jij?

BAS

Ik kom hier altijd even langs met de boodschappen.

Ik woon hier vlakbij. Weet je nog?

VERA

Ik moest hier in de buurt zijn. Stom toeval.

BAS

Toeval bestaat niet.

VERA

Ik zou niet weten hoe je dit anders zou moeten verklaren?

BAS

Ik weet wel wie hier achter zit.

THOMAS

Jij? Bas?

BAS

Nee, man. Jesse natuurlijk.

VERA

Ach, hou toch op. Jesse leeft niet meer.

BAS

Ja, dus?

VERA

Weet je? Ik moet hier eigenlijk ook helemaal niet zijn.

Ik ga.

BAS blokkeert Vera's weg

Nee. Nee, nee, niet weggaan, Vera.

VERA

Waarom niet?

BAS

Doe gewoon waarvoor je gekomen bent, Vera!

Schaam je niet voor mij!

Wat kom je hier doen?

VERA

Ik ben hier zomaar.

BAS

Net zei je nog dat je hier moest zijn!

VERA

Dat is ook zo. In de buurt.

BAS

Mooie bloemen.

VERA

Ja.. 's voor thuis.

BAS

Voor thuis? Ben jij voortaan iemand die grafboeketten op de tafel zet?

VERA

Bloemen zijn bloemen.

BAS

Gezellig.

Vera kijkt naar het boeketje bloemen, duidelijk een bos voor op een graf.

VERA

Ok, misschien ben ik hier wel niet helemaal toevallig.

BAS

O?

VERA

Misschien kom ik hier wel om iets te doen. En misschien is dat wel een persoonlijke kwestie.

BAS

Een persoonlijke kwestie.

VERA

Ik ben hier voor Jesse.

Ik schaam me dood.

BAS

Je moet je niet schamen omdat je hier bent, Vera.

Toeval bestaat niet.

VERA

Toeval bestaat wel.

BAS

Het is heel goed dat je eindelijk weer eens hier bent.

Dit was ons plekje.

VERA

Ik moet hem iets vragen

BAS

Jesse?

Wat wil je vragen?

VERA

Of hij alsjeblieft voor altijd uit mijn buurt wil blijven voortaan.

BAS

Ben jij wel helemaal lekker?

VERA

Ik word er dol van. Wat ik nu ga zeggen klinkt misschien nogal ongeloofwaardig maar...

Jesse verschijnt in mijn dromen.

THOMAS

Ik droom ook wel over Jesse.

BAS

Ik ook.

VERA

Ja, maar het is anders. Hij. Hij heeft echt invloed op me. Ik.. Ik word er doodsbang van.

THOMAS

Dat lijkt me nou niks voor jou.

VERA

Dat is ook niks voor mij.

BAS

Sinds wanneer?

VERA

Sinds de laatste tijd.

En je hebt gelijk, hoor Thomas. Dit is allemaal totaal niks voor mij.

Leven na de dood, Reïncarnatie, ik geloof helemaal nergens in ofzo. Jesse is gewoon dood en ikzelf heb net mijn leven op het spoor. Maar die dromen. Man, ik kan die er echt niet bij hebben nu.

BAS

Wat doet 'ie dan in die droom?

VERA

Op zich niet zoveel.

Hij is er gewoon en hij is super lief. Hij duikt gewoon steeds op.
Maar hij is er dan zo echt. Zo net als vroeger.
En dan ineens verdwijnt 'ie weer.
En dan raak ik 'm weer kwijt.

THOMAS

Dat moet moeilijk zijn.

VERA

Ja, dat was moeilijk. 11 jaar geleden.
En nu ben ik daar toch onderhand wel overheen.

THOMAS

Misschien ben je er nog niet overheen

VERA

Het is 11 jaar geleden.

THOMAS

Op sommige dingen staat geen tijd.

VERA

Het gaat goed met mij, echt waar.

Vera af terwijl ze een hele tirade houdt. Stapje naar voren, paar stapjes terug.

VERA

We moeten ons allemaal goed realiseren dat Jesse niet meer bestaat. Hij is stof
geworden. Zand.

Dat hij alleen nog van tijd tot tijd opduikt in ons hoofd, en dat we niet moeten
denken dat hij ooit nog terugkomt.

En ik begrijp de verwarring wel. Natuurlijk. Een droom. Een bos. Muziek. Het staat
allemaal zo ontzettend open voor betekenis. En soms hoop ook ik dat er meer is,
weet je. Iets om in te geloven.

Maar de tijd dat we dromen zagen als een boodschap van de goden ligt al lang
achter ons.

De Berg Olympus is allang voor publiek toegankelijk gesteld.

Je betaalt er 20 euro voor een dagpas en er is daar helemaal maar dan ook helemaal
niks of niemand te zien.

Het leven is geen mythe, Bas.

BAS

Nee, nee.

VERA

Het leven staat niet meer open voor een Deus ex Machina.

Onze problemen zijn helemaal van onszelf. Wij hoeven er niet vanuit te gaan dat we
nog gered worden, Thomas.

THOMAS

Nee, dat ga ik ook niet.

VERA

Dan is het goed. Want weet je, dat maakt de dingen alleen maar moeilijker. Het is klaar zo. Het is goed zo. We hebben er zo onderhand lang genoeg mee rond gelopen. Ik wel althans.

Ik ben al zo lang klaar om het af te sluiten, dit hele hoofdstuk. Ik heb een nieuw leven. Ik ben zo'n beetje een ander iemand nu en ik wil er al zo lang een punt achter zetten. Gewoon doorgaan, begrijp je? Dat is alles wat ik wil. En ik zie niet in waarom het me toch maar niet lukt.

Vera is bijna af, maar een hand uit de grond grijpt haar bij haar enkel en trekt haar terug een kuil in.

VERA

Aaaaaaah!

Vera weg.

stilte.

Vera komt in paniek weer boven kruipen.

VERA

Aaaaaaaah!

Een lichaam hangt aan Vera. Ze valt terug de kuil in.

Ze komt weer boven, valt naar voren en begint zich los te rukken en te krijsen.

VERA

Help! Help me dan!

Bas komt aanrennen, pakt Vera's hand en trekt haar los.

Thomas ziet niet wat er precies gebeurt maar rent maar met Bas mee.

Ze rennen weg van de kuil, maar de man uit de kuil crawlt achter ze aan.

Tot hij versuft blijft liggen en de anderen op een afstandje kijken en zien dat het Jesse is die daar ligt.

Iedereen perplex. Stilte.

Accordeonmuziek klinkt. De Schlagermuzikant komt op. In een spierwit pak. Hij speelt op zijn accordeon. Loopt tot bij het publiek en zingt: **Wees niet te zuinig op je hart**

De Schlagermuzikant zingt: **Wees niet te zuinig op je hart**

couplet:

We praten en drinken de hele nacht lang
ik verdrink in je ogen
Ik kom dichterbij en dat maakt je bang
maar ik blijf stiekem hopen
een woord is genoeg
een enkel woord

refrein:

wees niet te zuinig op je hart
op je hart, op je hart
wees verliefd, verbaasd, verloren en verward
wat je ook doet, alles is goed
maar wees liever niet te zuinig op je hart

couplet:

Je tas in je hand, je bent klaar om te gaan
maar ik weet dat je wilt blijven
vlak bij de deur blijf je plotseling staan
en dan zie ik je twijfel
een woord is genoeg
een enkel woord

refrein

brug:

ben je van 1 ding bewust als je nu gaat
niet elke dag is er een vonk die overslaat
het is nog niet te laat

een woord is genoeg
een enkel woord

refrein

In het lied rent Vera op Jesse af. Draait zijn hoofd, bekijkt zijn gezicht en omhelst hem. Een weerzien.
Vera loopt terug naar Thomas die op een afstand blijft en Jesse niet lijkt te zien. Ze stelt hem gerust.
Bas loopt naar Jesse. Hij helpt hem op zijn benen en laat hem voor het huisje zitten. De vrienden zitten nu, net als vroeger met zijn vieren voor hun huisje, en zingen het einde van het lied samen mee. Ineens een muppetshow-achtige gezelligheid die hiervoor nergens te ontdekken was.

Als het lied klaar is gaat de Schlagermuzikant in de buurt van de vrienden op een boomstronk zitten.

Kampvuur

De jonge vrienden voor het huisje.

JESSE

Het is 2 april 2011 en we wilden niet naar huis

BAS

Dit is ons thuis

THOMAS

Dus bedachten we dat we hier ook maar het beste konden slapen.

BAS

Gewoon buiten.

JESSE

In onze slaapzak

VERA

Bij een vuurtje

THOMAS

En dat leek altijd een beter idee dan dat het was

JESSE

Want tot een uur of twaalf wordt het wel fris

BAS

Maar het is nog wel te doen

VERA

Met een slaapzak

THOMAS

Denk je

BAS

En dan lig je.

JESSE

Op de grond

VERA

In je slaapzak.

THOMAS

Vrijgevochten van je ouders, die gewoon veilig op hun aan elkaar geschoven boxprings lagen.

BAS

Met zo'n spleet ertussen.

VERA

In hun nieuwbouwhuizen

JESSE

4,5 kilometer verderop.

BAS

En dan lig je daar

JESSE

Bij een dovend vuurtje

THOMAS

En je probeert te slapen, na heel wat halve liters lauw bier

BAS

Want alles is besproken

VERA

De sterren

THOMAS

De toekomst

JESSE

De vriendschap

BAS

Het dorp

VERA

Het heelal

BAS

Alles is gezegd

THOMAS

Er is alleen nog maar stilte

BAS

En je probeert in slaapt te komen.

THOMAS

Allemaal.

BAS

Tot iedereen denkt van elkaar dat ze slapen

THOMAS

Maar niemand slaapt

BAS

Dat de lucht zo ijl kan worden

Vera staat op en loopt weg.

THOMAS

Dat de grond zo koud kan zijn

BAS

Dat de kou zo in je botten kan trekken

THOMAS

Iedereen is wakker

BAS

Althans wij wel.

THOMAS

En wij moeten toekijken hoe Vera opstaat uit haar slaapzak

BAS

Naar Jesse loopt

THOMAS

En bij hem in de slaapzak kruipt.

Vera loopt achter het huisje langs. Los van de andere drie. Langzaam. Als een Maria verschijning.

BAS

En wij maar doen alsof we slapen.

THOMAS

Maar we zien het wel.

We moeten ernaar kijken.

BAS

Althans ik wel

THOMAS

Nou, en ik ook

ik zie'r lopen.

Als een Maria verschijning aan de rand van het bos. Heel vroeg op een mistige morgen.

Eerst denk je: zie ik dit nou echt?

Je geloof je eigen ogen niet.

Tot je nog eens goed kijkt en ziet, verrek ik zie dit echt.

Vera staat op.

Ik zie haar de magische cirkel verbreken die wij met zijn vieren vormen en naar Jesse lopen.

JESSE

Ik zie dat niet. Ik wist van niks. Ik sliep echt.

En opeens een hand op mijn schouder

Vera rent naar Jesse.

VERA
Schuif eens op...

JESSE
Mm, Wat? Ok!!

VERA
Ik had het gewoon koud. Verder niets.

Vera en Jesse rennen samen af.

BAS
Ik ook. En ik heb het daarna nooit meer warm gekregen.

Bas beent af.
Thomas blijft alleen achter en kijkt Bas na.
Thomas pakt zijn aktetas. Wil zijn bal pakken, maar die is weggerold en besluit deze achter te laten.
Thomas loopt weg.
De Schlagermuzikant speelt een toon op zijn accordeon.
Thomas staat met een schok stil bij het horen van de toon. Kijkt lang naar de lucht.
Nog een toon uit de accordeon.
Thomas draait zich om, zet een paar passen terug naar de hangplek. En begint te zingen

Thomas zingt: **De eerste man op Mars.**

couplet:

Toen ik nog een kind was
droomde ik ervan
ooit eens op te stijgen
als een echte ruimte­man

Ik zou vliegen door de dampkring
een journey to the stars
geschiedenis gaan schrijven
als de eerste man op mars

refrein:

Iedereen zou weten
van mijn mooie ruimteschip
iedereen zou zwaaien
naar die kleine rode stip

couplet:

Ik zou er blijven wonen
nee ik kwam nooit meer terug

want het leven hier op aarde
ging me allemaal te vlug

Ik zou iemand geweest zijn
door mijn journey to the stars
iedereen zou weten:
hij was de eerste man op Mars

refrein:

Ik stond in alle kranten
iedereen kende mijn naam
ik zou marsboompjes planten
een daad van wereldfaam

couplet:

Nu ben ik volwassen
en werk ik voor de Shell
door zwijgzaam door te leven
hielp ik mijn dromen naar de hel

Maar 's nachts kijk ik naar buiten
en maak een journey to the stars
en denk ik bij m'n eigen:
ik was de eerste man op mars

Jesse komt de kuil in lopen en onderbreekt Jesse in de laatste zin van het lied.

JESSE

Thomas.
Thomas?

THOMAS stopt met zingen, schrikt, kijkt om zich heen.
Jesse?

JESSE

Gaat het wel?

THOMAS

Ja.

JESSE

Goed je weer te zien, man.

THOMAS

Ik wou dat ik hetzelfde over jou kon zeggen. Waarom zie ik jou niet, Jesse?

JESSE

Dat weet ik niet.

THOMAS

Is het een grap?

JESSE

Dat zou een slechte grap zijn.

THOMAS

Kijk ik jou nou recht aan?

Jesse kijkt naar waar Thomas kijkt.

JESSE

Ja.

Thomas tast naar voren om Jesse aan te raken.

THOMAS

Welke kleur had de Opel Kadett?

JESSE

Jezus Thomas, dat weet toch iedereen in het hele dorp?

THOMAS

Ja, da's waar.

Met welk meisje heeft Bas mij laten kussen op het SMAK?

JESSE

Ja. Haha. Dat weet ik wel.

THOMAS

Zeg dan.

JESSE

Waarom al die vragen?

THOMAS

Dan heb ik een bewijs.

JESSE

Geloof je me niet?

THOMAS

Jawel.

JESSE

Niet. Je gelooft me niet.

THOMAS

Jawel. Ik wil je geloven, Jesse. Ik wil je geloven.

JESSE

Willen is iets anders dan geloven, Thomas.

Jesse loopt teleurgesteld weg.
Thomas blijft achter.

THOMAS roept hem na
Jesse!?

Jesse draait zich om naar Thomas.
Vera komt op.

VERA zoekt Jesse
Jesse!?

Jesse draait zich weer 180 graden om naar Vera.
Thomas kijkt vanuit zijn plek naar de dialoog tussen Jesse en Vera.

VERA
Jesse, het is mooi geweest. Ga alsjeblieft weg.

Jesse kijkt puppy-achtig naar Vera.

VERA moedeloos
Wat?!

JESSE
Jij bent niets veranderd.

VERA
Jesse, ga weg. Ik geloof helemaal niet in dit soort dingen.

JESSE
– Van buiten bedoel ik. Je uiterlijk.
Echt waar je ziet er nog steeds zo uit als de laatste keer dat we elkaar zagen.

VERA
De laatste keer dat wij elkaar zagen was op jouw begrafenis. Ik weet niet of het een compliment is als je tegen iemand zegt dat 'ie er nog net zo uit ziet als op een begrafenis.

JESSE
Ik was helemaal niet op mijn eigen begrafenis.

VERA
Nee? Kon je niet meekijken naar hoe dat ging? Dat hoor je toch altijd?

JESSE
Ik heb er niets van meegekregen.

VERA
Jammer. Het was een mooie dag, Jesse.

JESSE

Toen had je ook bloemen bij je.

VERA

Ja!

JESSE

Ik bedoel gewoon dat je er goed uitziet, Vera. Nog altijd.
De tijd is lief voor je geweest. Je zou zo 20 kunnen zijn.

VERA terwijl ze wegloopt

Dank je.

Maar ik kan geen 20 meer zijn, Jesse. Sorry.

JESSE

Wonen onze ouders nog naast elkaar?

VERA

Ja.

JESSE

Wij waren Jip en Janneke, weet je dat nog?

VERA

Ja, natuurlijk weet ik dat nog.

JESSE

Zodra ik kon kruipen, kroop ik zo door de heg van onze tuin naar je toe.

VERA af lopend.

Ja, ik weet het, Jesse!

Vera af.

Jesse kijkt haar na. Gebroken.

Thomas ook.

De Schlagermuzikant speelt een vrolijk deuntje en komt naar voren lopen, tot
vooraan bij het publiek.

Jesse af.

Thomas kijkt naar de Schlagermuzikant.

SCHLAGERMUZIKANT

Stel je voor: een uitgestrekt bos.

Als je in zo'n bos, in één van de bomen een bijl in zijn stam klieft, dan klinkt de
echo van het splijtende hout door dat hele bos.

Alle bomen die tot kilometers in de omtrek staan reageren op dat geluid door hun
levenssap naar binnen te trekken. Naar de kern van de boom. Elke slag weer.

Waarom doet de boom dit? Wil de boom niet dood?

Thomas pakt zijn aktetas en loopt af.

SCHLAGERMUZIKANT

Een mens heeft een grote bloedsomloop en een kleine. De grote gaat zo, van je hart, naar je arm, naar je benen en dan via je andere arm terug naar je hart. Je kleine gaat zo van je hart, naar je organen, naar je hersenen en terug naar je hart.

Als een mens zo zwaargewond is dat hij teveel bloed verliest, dan reageert het lichaam hierop door de hele grote bloedsomloop stop te zetten. Het lichaam stoot de armen en benen af, en richt zich helemaal op de vitale delen, om je in leven te houden.

Dit heet een shocktoestand.

De mens reageert hierop met dorst. Het is van het grootste belang om iemand in een shocktoestand niets te drinken te geven. Het spijsverteringsstelsel van de persoon in shock is tot stilstand gekomen, en door te drinken krijgt die weer een impuls; zendt de maag een signaal naar de hersenen: ik zit vol. Help mij verteren. Geef mij bloed.

Het lichaam geeft bloed aan de maag, er ontstaat een tekort aan bloed bij de vitale delen en de mens sterft.

Waarom vraagt de mens in shock om drinken? Wil hij dood?

De Schlagermuzikant speelt het refrein van **‘Wees niet te zuinig op je hart’**.

Geschreeuw . De vrienden komen keihard met een bolderkar van de berg af gereden, raken net niet de schlagermuzikant en stoppen maar net voor het publiek.

BAS

Ik weet nog precies zoals het is gegaan

THOMAS

Ik weet nog precies zoals het is gegaan

VERA

Ik weet nog precies zoals het is gegaan

JESSE

Ik weet nog precies zoals het is gegaan

BAS

Het was op 3 april 2011. Het was het begin van de warmste aprilmaand in 60 jaar. Maar dat wisten we toen nog niet, we stonden nog maar aan het begin van die hele maand. We vingden de eerste echte zon op onze borst. En die maakte ons wild. De hele lange winter lang was een oefening geweest om de zon te vergeten, en we hadden de zon net helemaal uit ons hoofd gezet toen ‘ie ineens met volle kracht begon te schijnen.

VERA

Whoehoe!

THOMAS

Het was drie april 2011. De dag dat Saturnus precies tussen de zon en de aarde in stond. Maar dat wisten we toen nog niet. Sterker nog, zij weten dat waarschijnlijk nu

nog steeds niet. Ik heb dat later eens gelezen op internet. Ik bedacht me dat dat de dag was van het ongeluk. De dag dat Jesse stierf. En ik dacht aan dat moment, en ik dacht aan het heelal en de planeten en ik dacht 'goh'.

VERA

Het was drie april 2011 en wij waren eindelijk weer hier. Op onze plek.

We keken elkaar aan, want we hadden het hier gemist. Dat wisten we allemaal.

Aan het einde van onze zomers namen we ons steeds voor om ook de hele herfst en winters lang hier te komen. Ik bedoel: dit is onze plek. We hebben zelfs een huisje. Hier komen we de winter ook wel door.

Maar als de lucht echt koud, de grond echt nat en de bladeren tot brij werden, werden onze bezoeken toch minder frequent. Tot we bijna helemaal niet meer kwamen.

Soms alleen. Als je even alles zat was, als je na wilde denken, als je alleen wilde zijn. Hè Jesse?

JESSE

Hè? Ja.

Maar nu is het dus zondag 3 april en heeft de natuur zich weer hersteld en zijn we er weer allemaal. Deze plek staat weer helemaal tot onze beschikking. Onze wereld, weg van de wereld.

Maar we zijn hier nu al de hele dag. Beetje hangen. Beetje voetballen. En de dag die loopt ten einde.

Het is zondag drie april en ik heb honger.

THOMAS

Zoals gebruikelijk.

VERA

Vroeger zou dat een probleem geweest zijn.

THOMAS

Maar nu niet meer.

Inmiddels was ook ons dorp besmet met het Albert Heyn-virus. Waardoor we zo'n beetje zeven dagen per week vierentwintig uur per dag winkelwagentjes door de koele supermarkt heen konden duwen.

Iets waar het hele dorp zich eerst tegen verzette, waar het hele dorp van verklaarde geen behoefte aan te hebben, maar waar al snel iedereen met het kippenviel op zijn armen dankbaar gebruik van maakte.

Behoeftte heeft tijd nodig, als je maar lang genoeg wacht lopen de mensen vanzelf naar binnen.

BAS

Ze hebben honger. En ze kijken naar mij.

Vragend.

Geduldig.

Zo schattig mogelijk.

Als drie hongerige aanhankelijke puppy's.

VERA
Bas heeft een auto.

JESSE
Als enige

THOMAS
Nou ja, een auto.

BAS
Een Opel Kadett.
Niet veel soeps.

JESSE
Maar het rijdt.

BAS
Ja, hij rijdt ja.

VERA
Naar de supermarkt?

BAS
Ja hoor, naar de supermarkt.
Stap maar in.

THOMAS
Dus we stappen in.

JESSE
Ieder min of meer op onze vaste plaats.

THOMAS
En ik sta met de open portier in mijn hand en kijk nog even naar de lucht. En die is strakblauw.
Ik ga voorin zitten, naast Bas. En ik kijk weer naar de lucht.
Ik draai het raampje naar beneden.
'Gek' denk ik.
In films regent het altijd als er iets gaat gebeuren. Maar hier bij ons is er alleen maar zon. Zinderende hitte. Toch stond er iets te gebeuren. Maar dat wisten we toen nog niet.

BAS
Doe je gordel om.

THOMAS naar de lucht kijkend.

Naah.

Ik doe geen gordel om. Nu nog steeds niet.

JESSE

Ik doe wel een gordel om, maar ik stop 'm in het dingetje van Vera. In haar, eh, hoe heet zo'n ding. Klikkertje.

VERA

Ik wil mijn gordel vastmaken, maar Jesse's gordel zit in mijn dingetje. Hoe noemt zo'n ding.

BAS

Een klikkertje?

VERA

Ja precies. In mijn klikkertje.

JESSE

Ik doe net alsof er niets aan de hand is en kijk uit het raam alsof daar heel wat te zien is.

VERA

Jesse!!

O, dit is flauw.

BAS

Mijn vrienden zijn de meest debiele simpele mensen die je kunt bedenken.

VERA

Jesse, haal je ding uit mijn klikkertje.

Jesse lacht.

BAS

Ik start de auto en rijdt weg.

THOMAS

Ik druk de radio aan.

Gewoon zomaar een zender.

Gewoon zomaar muziek

Gewoon iets flauws.

Een Schlager.

Iedereen zingt een fragment met de Schlagermuzikant mee:

'Wees niet te zuinig op je hart.

Op je hart. Op je hart.

Wees verliefd, verbaasd, verloren en verward'

THOMAS

En ik kijk naar de lucht. Strakblauw.
Geen wolkje aan de lucht.
Het leven is geen film.

BAS

Wij rijden als gekken, met duizelingwekkende snelheid, nogal dronken, over de provinciale wegen.

VERA

Wij hebben, in tegenstelling tot de verhalen die rond gingen in het dorp, nog niets gedronken.

JESSE

Wij rijden niet met duizelingwekkende snelheid over de provinciale wegen.

THOMAS

Wij rijden niet als gekken.

VERA

Wij zijn niet de losgeslagen, radicale, onhandelbare groep jongeren die de verhalen van ons hebben gemaakt, nadat later die avond de foto's van het autowrak op de regionale kabelkrant voorbij kwamen.

JESSE

Er is niets aan de hand.

VERA

Alleen Jesse's dingetje zit in mijn klikkertje.

THOMAS

En de lucht is zo blauw.

JESSE

Veel meer kunnen we er niet van maken.

THOMAS

Het is leven geen film

JESSE

Bas?

BAS

Ja, wat?

THOMAS

Het leven is geen film.

BAS

Nee, het leven is geen film, nee.

JESSE
hoo

THOMAS
lekker Bas

VERA
Rustig rustig

JESSE
Hou'm recht

VERA
Remmen. Remmen.

BAS
Ik hou hem niet ik hou hem niet

VERA
Voorzichtig

JESSE
Sturen sturen

VERA
Stil effe

THOMAS
kijk uit.

BAS
Ongeveer zo kleurde die zondag voor ons de hele maand april. De hitte waar we zo naar uitkeken werd vervelend. We zaten er niet meer zo op te wachten. Sterker nog we keken van tijd tot tijd bezorgd naar Jesse's koelinstallatie onder zijn kist.
Die verdomde hitte.

THOMAS
Als dat ding het maar niet begeeft. Dat dachten we. Want dan begint Jesse vast te ruiken.

VERA
Daar waren we van overtuigd. Stinken kon Jesse bij leven al.

JESSE
Nou.

VERA
En zo kleurde die 3 april voor ons het hele jaar.

THOMAS
2011

BAS
Het werd voor niet het jaar dat Mubarak omver werd geworpen.

VERA
Het werd niet het jaar van de aardbeving in Japan

THOMAS
Het werd niet het jaar dat de planeet Neptunus voor het eerst sinds zijn ontdekking in 1846 een volledige omwenteling rondom de zon heeft afgelegd. Een jaar van 165 jaar. Een lente van 41 jaar.

VERA
Het werd niet het jaar dat Bin Laden werd vermoord.

BAS
Het werd niet het jaar dat een 24-jarige jongen in een winkelcentrum om zich heen begon te schieten.

JESSE
Het wordt het jaar waarin wij vieren in een auto zaten.

THOMAS
In een fucking opel kadett.

JESSE
Om een barbecuetje te halen. Het jaar waarin we niet overdreven hard reden. Geen alcohol gedronken hadden. De dag dat we ons schrikbarend niet gedragen als de jonge, wilde, onnadenkende, onbesuisde jongelingen die we waren.

VERA
We rijden gewoon. Echt.
En in de meest ongevaarlijke, flauwe rotbocht schieten we heel even met één wiel de berm in.

JESSE
hoo

THOMAS
lekker Bas

VERA
Rustig rustig

JESSE
Hou'm recht

VERA
Remmen. Remmen.

BAS
Ik hou hem niet ik hou hem niet

VERA
Voorzichtig

JESSE
Sturen sturen

VERA
Stil effe

THOMAS
Kijk uit

BAS
Ik zit achter het stuur.
Ik raak een boom.
Alle bomen in de wijde omtrek houden hun adem in.

Iedereen zuigt adem in.
stilte.

THOMAS
Ik schiet naar voren en sla door de voorruit heen. Ik land een eindje verderop in een weiland.

VERA
THOMAS!
Ik open de deur en loop het weiland in.
THOMAS!

BAS
Ik ga er achteraan.
Tom? Gaat 'ie? Tom?

JESSE
Ik blijf zitten.
De radio speelt nog steeds.

De Schlagermuzikant speelt.
'Op je hart. Op je hart.
Wees verliefd, verbaasd, verloren en verward.
Wat je ook doet. Alles is goed.
Maar wees liever niet te zuinig op je hart'

JESSE
Maar ik hoor 'm niet meer.

De Schlagerzanger staat op loopt weg door het bos. De muziek sterft langzaam weg.

VERA
Wij komen aan bij Thomas.

THOMAS
Alles is ok.
Alleen een beetje versuft.

BAS
Opgelucht lopen we terug naar de auto.

VERA
Waar we op de achterbank Jesse zien zitten.

BAS
Jesse?

JESSE
2011.
Het jaar van de Schlager.

THOMAS
Waarin één leven eindigde en er drie aan braken.

VERA
Een leven dat we totaal niet hadden kunnen voorzien. Waar we bar weinig over konden zeggen.

BAS
Wat moet er nou van ons terecht komen?

Thomas, Vera en Jesse rennen naar achteren en springen op de zandheuvel.

JESSE
Bas!

Bas neemt een aanloop en springt erbij.

Sterrenkijkscene

De vrienden liggen rustig naast elkaar en kijken naar de lucht.

JESSE

Hoe zag de kist eruit?

BAS

Gewoon een kist.

JESSE

'Gewoon een kist'. Lekker betrokken.

THOMAS

Tja, als je aan het einde van je leven je status moet ontlenen aan je kist, dan heb je er niet alles eruit gehaald wat er in zat. Wij waren niet bepaald bezig met je kist. We waren met jou bezig.

JESSE

Ok. Wie heeft het plekje op het kerkhof uitgezocht?

THOMAS

Dat zoek je volgens mij niet uit, dat krijg je toegewezen.

JESSE

Je kunt toch wel een voorkeur aangeven!

BAS

We hadden geen voorkeur.

JESSE

Weet je hoe wreed het is om mij gewoon in de eerste de beste kist naast zomaar iemand in de grond te leggen? Daar heb ik mijn hele leven nou tegenop gekeken, om als je dood bent ineens je dagen voor eeuwig naast een wildvreemd iemand te moeten slijten.

Naast wie lig ik?

Bas en Thomas kijken elkaar aan en verzinnen een antwoord.

BAS

Eh, naast,

THOMAS

THM Mathijssen.

JESSE

Die ken ik toch helemaal niet?

Man of vrouw.

BAS
Vrouw.

JESSE
Nou, dat is tenminste nog wat.

BAS
Van twee en tachtig.

JESSE
Aaah, jongens!

THOMAS
Man, je hebt hier nog nooit last van gehad?

JESSE
Nee, maar toen wist ik het nog niet.

THOMAS
Je hebt tijd zat om het weer te vergeten.

JESSE
Wat wreed!

BAS
Jesse, wind je niet zo op, man. We lopen je te fokken.
Je bent niet eens begraven.

JESSE opgelucht
Ow.
denkt na over die opmerking.
Hoezo niet begraven?! Ik ben toch dood. Fuck zeg.

Stilte. Het kwartje valt.

JESSE Bekijkt zichzelf. Verbijsterd.
Nee. Ben ik gecremeerd?

Stilte

JESSE
Hebben jullie mij verbrand?

THOMAS
Stel je nou effe niet zo aan, ok.

JESSE
Stel je effe niet zo aan???

betast zijn eigen armen
Waarom? Waarom?

THOMAS
Was Vera's idee.

JESSE
Vera?!

VERA
Ja?

JESSE
Heb jij het initiatief genomen om mij te cremen?

VERA
O dat. Eh. Ja.

JESSE
Waarom?

VERA
Je ouders vroegen me om raad.
En wij hadden het er over gehad.
Weet je dat niet meer?
loopt naar de plek
Hier. Een keer in de avond.
Wat wil jij later? Begraven of gecremeerd.
Ik zei: begraaft mij maar. Leg mij maar terug in de aarde.
Jij zei: Als het afgelopen is, gooi mij maar in het vuur.
Weet je nog?

JESSE
Ja, maar dan ga je dat toch niet ook echt doen?

VERA
Waarom niet?

JESSE
Ik had er graag nog een keertje over willen nadenken.

VERA
Tja.

JESSE
Sta ik in zo'n prijzenkast? In zo'n kast met zo'n naamplaatje. Als een wisselbeker.

THOMAS
Nee, man.

Uitstrooien.

BAS

Ja. Denk je dat we dat zouden laten schieten. Uitstrooien. Weet je hoe vet?
Dat moesten we doen op zo'n uitstrooiveld. Op een kerkhof. En dan laat je je
waaien.

VERA

Maar dat hebben we natuurlijk niet gedaan.

THOMAS

We hebben je as gejat.

BAS

En daarna hebben we je laten waaien.

Stilte

Jesse kijkt om zich heen.

JESSE

Hier?

VERA

Ja, hier

De Schlagerzanger komt spelend op zijn accordeon oplopen via het pad en zingt:
Laat het los.

Bij de zin 'De stemmen in je hoofd zijn te verdrijven' staan Thomas, Vera en Jesse
op, tillen Ronald Maneschijn op en gooien hem in de kuil. Bas blijft achter.

De Schlagermuzikant zingt: **Laat het maar los**

Couplet:

Soms heb je zo'n dag
Dan gaat alles verkeerd
Je bent oud genoeg
Maar je hebt niets geleerd

Je wil wel vooruit
Maar je hoofd houdt je vast
Je hele verleden
Is je enkel tot last

Je wil niemand zien
Dus je blijft maar in bed
Maar je komt heus wel verder
Als je jezelf ertoe zet

Refrein:

Laat het maar los

Laat het maar gaan
Geef je maar over
Laat ze in die waan

Laat het maar los
Het heeft toch geen zin
En ieder einde
Is een nieuw begin

Achter de wolken schijnt altijd de zon
Kijk naar de horizon

Couplet:

Geen huis en geen geld
Geen liefde maar spijt
Ooit had je alles
En nu ben je het kwijt

Je haalt de foto van de muur
Want het beeld maakt je gek
Je dacht dat je de baas was
Maar nu ken je je plek

Nee, je kunt niet meer terug
Dus je grijpt naar de fles
Je hebt wel verloren
Maar je leerde je les

Refrein

Brug:

De stemmen in je hoofd zijn te verdrijven
Leg je erbij neer, je zal steeds dezelfde blijven

Refrein

Ongeluk?

Jesse op.

BAS Fel
Hoe weet jij dat het een ongeluk was?

JESSE
Wat?

BAS
Ja. Wat. Kom op, man. Hoe weet je dat het een ongeluk was?

JESSE
Nou, ik ben doodgegaan in een autowrak. Dan wijzen de pijlen over het algemeen niet op een natuurlijke dood. Dan lijkt autopsie me niet per se nodig.

BAS
Misschien heb ik het wel expres gedaan.

stilte

BAS
Daar had je nooit aan gedacht, hè?

stilte

JESSE
Nee.

BAS
De nacht nadat ik zag hoe Vera bij jou in de slaapzak kroop.

JESSE
Ze had het koud!

BAS
De dag na die nacht, rij ik in de meest onnozele bocht tegen een boom.
Ook toevallig.
Toch?

JESSE
Ja.

BAS
Dat vind ik ook.
De politie blijkbaar niet.
Ze zijn één keer bij me aan de deur geweest. Één keer.
'Nu komen ze me het vuur aan de schenen leggen' dacht ik.
Maar dat deden ze niet.
Ze boden me slachtofferhulp aan.
Gek, hè?

JESSE
Ja.

Bas loopt weg.
Jesse blijft achter. Diep in gedachten over wat de woorden van Bas impliceren.
Thomas komt aanlopen. Kijkt zoekend om zich heen, maar ziet Jesse niet.

THOMAS
Jesse?
Jesse?

Thomas slaat een keer in de lucht in de hoop Jesse op zijn schouder te kloppen.

JESSE gestoord in zijn gedachten en vanuit een totaal andere plek dan waar Thomas staat.

Wat is er Thomas?

THOMAS

Jesse!

Loopt als een opgewonden hondje een stukje in zijn richting.

THOMAS duidelijk naast Jesse kijkend

Ik moet je nog één ding vragen.

JESSE

Met Shirley van Dinteren.

THOMAS

Wat?

JESSE

Bas liet je zoenen met Shirley van Dinteren van het Smak. Het was echt Goor.

THOMAS

Nee, dat niet.

Wat zei jij tegen mij?

Ik schoot door die voorruit en ze kwamen me halen. We liepen terug naar jou, naar de auto en Bas was bezig met de riem, en jij zei iets tegen mij. Toch? Jij zei toch iets tegen mij?

JESSE

Heb ik iets gezegd?

THOMAS

In de auto. Toen je op de achterbank zat. Wat was het?

JESSE

Ik geloof niet dat ik iets heb gezegd.

THOMAS

Ach man, wel waar.

Ik heb je écht iets horen zeggen toen.

JESSE

Nee. Nee, voor zover ik weet kan ik niet meer gepraat hebben.

THOMAS

Jouw stem. Ik heb 'm zo vaak weer proberen te horen.

Maar opeens was 'ie weg. Ik kon er niet meer bij.

Ik heb nooit meer bij het gevoel gekund hoe het was om je te verliezen. Je was gewoon in een keer weg en ik dacht alleen maar 'ik heb iets gemist'. Ik snap er niks van.

JESSE

Nu hoor je me weer.

THOMAS

Ja, maar nu zou ik je moeten zien

JESSE

Wie zegt dat.

THOMAS

Bas en Vera kunnen je zien.

stilte

Ik heb nooit echt iets gevoeld, Jesse. Sorry, maar ik geloof niet dat ik echt om je getreurd heb.

Ook toen ik je zag. Opgebaard. Bij je ouders. Ik, ik voelde me alleen maar meer levend dan ooit.

Ik had geen gordel om, Jesse.

JESSE

...

THOMAS

Ik had geen gordel om.

JESSE

Nee.

THOMAS

Jij wel.

JESSE

Wat wil je zeggen? Sorry?

THOMAS

Nee, geen sorry.

Jesse gebaart 'dan weet ik het ook niet'

THOMAS

Ik heb nooit gehuild

Bas verschijnt aan de top van de heuvel.

BAS schreeuwt

Jij bent een denker. Je zit in je hoofd.

Thomas kijkt verward naar Jesse. Die haalt zijn schouders op. Kijkt dan vragend naar Bas.

BAS

Jij lost alles hier (wijst naar zijn hoofd) op.
Jij huilt van binnen.

THOMAS steekt zijn duim op
Ok, top!

Jesse haalt zijn schouders op en loopt weg.
Thomas blijft alleen achter.

De nacht erna.

THOMAS

En dan zit je ineens weer op je eigen bed.
In je eigen kamer.
En gek genoeg moet je even nadenken of alles wel echt gebeurd is.
Het veert. Het is zo zacht dat je je afvraagt of je er wel in zal kunnen slapen.
Of je ooit nog gaat kunnen slapen.
Je moeder heeft het opgemaakt met je PSV-dekbed.
Het is vaal geworden.
En je kijkt rond.

En je ziet je oude knuffel.
Grijsje, een afgekloven zeehond. En je houdt hem vast.
En je loopt naar je rommella, in het kastje onder je bureau.
En vindt een paar vergeten rotjes.
Astronauten.
En je pakt de rode schaar eruit.
En je kijkt ernaar, naar het rode schaaftje met de opgedroogde resten plak eraan.
En naar je blauwe pennenbakje.
En naar alle andere primaire kinderkleuren in je kinderkamer en je ergert je kapot.
En je kijkt naar grijsje.
En je zet je schaar erin en begint te knippen.
Je moet weten wat er in zit.
Je moet weten wat je al die tijd vastgehouden hebt.
Wat de kern is van dat wat je zo vaak troost geboden heeft.
Schuimrubber.
Gewoon gelige schuimrubbervlokken.
Ze vallen zo uit Grijsje's nek. Bijna plagerig dwarrelen ze voor je voeten op de grond.
Dat kan niet waar zijn.
En je pakt er nog een.
Een aap.
Van hetzelfde laken een pak.
Vlokken.
En je raakt in een lichte paniek.
En je pakt er nog één.

En nog één.

En nog één.

En dan komt je moeder binnen.

Die doet alsof ze een volkomen normale gang van zaken binnenstapt maar je ziet 'r slikken voor ze zegt:

VERA

'Hier heb je wat warme melk. Voor het slapen straks'

Ik zit in de woonkamer en mijn ouders zijn lieverds.

Ze begrijpen alles. Ze praten alleen maar over Jesse. Over zijn ouders. Over het afscheid dat we niet hebben kunnen nemen. Of geven.

Het mag stil zijn. Ook heel erg fijn.

Maar ik voel ook de opluchting. Ze proberen het te verbergen, maar hij is te groot om te verstoppen.

De opluchting dat ik hier zit, gewoon weer thuis, 100% in staat om doodnormaal een beker warme anijsmelk aan te nemen.

'Ik ga naar bed' zeg ik.

'Je zult wel moe zijn liefje' zeggen zij. En: ' Probeer maar wat te slapen.'

Ik krijg een brok in mijn keel en glijp weg naar mijn kamer, die inmiddels donker is geworden tussen de bedrijven door. Het licht van het groene schermpje van mijn telefoon vult op een science fiction achtige manier mijn kamer.

BAS

Hé

VERA

Hé

BAS

Hoe gaat 'ie?

VERA

Kut.

Jij?

BAS

Kut.

VERA

Ben je buiten?

BAS

Ja.

VERA

Ouders?

BAS

Ja.

VERA
Kut hè?

BAS
Ja.
stilte
Vera?

VERA
Ja?

BAS
We hebben godverdomme niet eens afscheid kunnen nemen.
Hij was gewoon in één keer weg.

VERA
...

THOMAS
We spinnen een web van telefoongesprekken.

JESSE
Over mijn hoofd heen.

VERA
Ja.

JESSE
Want ik ben inmiddels thuisgebracht.
Mijn ouders hebben me zelf uitgekleet. Dat wilden ze per se.
Ik ben gewassen. Geschoren, voor zover dat ergens op slaat.
En schoon en glad als een baby kleden ze me weer aan, in het pak dat ik had moeten dragen bij mijn afstuderen.
Het is laat.
Normaal gesproken zou iedereen al slapen, maar slapen gaat niet.
Mijn moeder is niet bij me weg te slaan. Ze waakt.
Mijn vader loopt heen en weer. Probeert oplossingsgericht te denken. Maar er valt niets op te lossen.
Alles is zoals het is.
Ik schaam me dood. Dat ik hier zo lig.

THOMAS
Voor bepaalde dingen is het lastig vluchten.

BAS
Maar toch ga je het gevecht aan.

VERA
Ook al is het kansloos. Je blijft vechten.

BAS

Maar na uren vechten.

THOMAS

Nutteloze uren van verzet.

VERA

Valt ieder van ons tenslotte toch in slaap.

THOMAS

Tussen de snippers van kapot geknipte knuffels.

VERA

Naast onaangeraakte afgekoelde mokken melk.

BAS

Buiten tegen een boom met mijn telefoon nog in mijn hand.

THOMAS

Zo betreden we, met tegenzin, de wereld van de droom.

De Schlagerzanger speelt vanuit de kuil: **Jesse**

Thomas, Bas en Vera zoeken elkaar op en zingen het refrein mee. Ze staan erbij alsof ze gedrieën bij een graf staan.

Jesse blijft alleen vooraan zitten. Is gefrustreerd door de grafstemming die hij heeft veroorzaakt.

De Schlagermuzikant zingt: **Jesse**

couplet:

Hij was een doodgewone jongen
hij was nog net geen twintig jaar
zijn leven was maar net begonnen
hij had alles voor elkaar

was goed op school en had veel vrienden
stond altijd voor een ander klaar
hij had een hart zo vol van liefde
nergens zag hij het gevaar

refrein:

Jesse, Jesse
ik hoor je naam
overal waar ik ga hoor ik
Jesse, Jesse
wat ik nog zeggen wou
is dat ik van je hou

couplet:

Het was zomaar een zondagavond
ik geloof ergens in april
met z'n vrienden in de auto
en toen was Jesse stil

verkeerde bocht, verkeerde afslag
verkeerde kant, verkeerde boom
het is alweer tien jaar geleden
ik blijf hem roepen in mijn droom

refrein

brug:

Ze zeggen dat de tijd verzacht
maar ik blijf dromen elke nacht
en ik blijf steeds zingen

refrein

Thomas af.

Bas loopt naar bovenaan de heuvel en overziet vanuit daar de scene.

Vera blijft alleen achter met Jesse..

Jesse gooit de sfeer om. Hij zet het lied **Vera** in.

Na een tijdje valt De Schlagerzanger hem bij en begeleidt hem op accordeon.

Jesse maakt Vera het hof. Ze dollen met elkaar. Voor de lengte van één lied is alles precies als vroeger.

Jesse zingt: **Vera**

Couplet:

Meteen toen ik je zag was ik totaal verkocht
Aan de blauwe open en je lach
Jij hebt echt alles wat ik in een meisje zocht
Was je maar bij me elke dag

Refrein:

Vera
Ik hou echt zoveel van jou
Jij bent echt de enige vrouw
Oh zie je dat dan niet
Vera
Het had zo mooi kunnen zijn
Maar jij bezorgt me enkel pijn en veel verdriet

Couplet:

Ik denk niet dat je weet hoeveel ik om je geef
Ik liet het altijd ongezegd
Jij bent de reden dat ik adem, dat ik leef
Het is een hopeloos gevecht

Refrein

Brug

Misschien komt er ooit die tijd
Dat jij mijn hart bevrijdt
Maar doe het snel
Want het voelt als een eeuwigheid

lalalalalalala
lalalalalalala
LALALALALAAAAALALALAAAA

Als Jesse's plezier op zijn hoogtepunt is, breekt Vera het lied abrupt af.

VERA
Ik ben zwanger.

JESSE zichzelf dolgedraaid en gezongen.
Hahaha.
Wat?

VERA
Ik ben zwanger.

JESSE bloedserieus.
Je lult.
stilte
Wat the fuck?

VERA
Het is nog pril.

JESSE
What the fuck, Vera.
Van wie?

VERA
Ik mag het eigenlijk nog niet eens zeggen, zo pril.

JESSE
Van wie?

VERA
Jesse..

JESSE
Jip en Janneke.

VERA
Wat??

JESSE

Jip en Janneke, Vera.
Dat waren wij.

VERA

Dat wáren wij, Jesse.

JESSE

Ja. Jip en Janneke. Wij hebben nog bij elkaar in de box gezeten.

VERA

Maar Jip en Janneke worden niet oud, Jesse.

JESSE

Wij ook niet.

VERA

Ik wel.

JESSE

Maar ik niet.

VERA

Wat blijft er over van Jip en Janneke als ze ouder worden?

Eerst waren ze vriendjes, kruipen ze door gaten in heggen, spelen ze vadertje en moedertje,

schenken ze niet-bestaande thee in niet-bestaande kopjes.

En dan?

Als ze veertien zijn?

Ze tongzoenen een keer met elkaar op een dronken feestje als het vuur in hun lendenen opspeelt.

Ze besluiten vrienden te blijven. Ze proberen van elkaar te houden, maar ze zijn te jong.

Ze proberen zich hetzelfde te blijven gedragen als vroeger, maar ze zijn te oud. Hun lichaam komt tussen hen in te staan.

Ze voelen grote veranderingen aankomen en klampen zich nog even aan elkaar vast. Janneke gaat studeren.

Psychologie. Of communicatie. En ze verhuist naar buiten het dorp.

En ze ontdekt haar lichaam. Steeds kortere rokjes. Steeds grotere borstjes.

En ze gaat dingen zeggen als: 'O, dat is echt helemaal mijn ding'

en

'ik voel me zó niet lekker vandaag'

en

'Betaal jij effe, Jip?'

En Jip?

Jip doet alsof alles hem allemaal volkomen koud laat.

Alsof hij niets en niemand nodig heeft.

Hij dropt uit school. Gaat werken.
Koopt een klein grijs huis ergens achterin de wijk.

JESSE
Ik ben Bas niet.

VERA
Ik heb het over Jip.
Jip maakt zichzelf wijs dat het allemaal prima is zo.
En hij valt stil. Kijkt Teevee. Drinkt bier. Krijgt een buikje en haalt zijn schouders erover op.
Jip en Janneke: Er blijft niets van ze over, Jesse.
Dingen vallen uit elkaar.
Sorry, maar we zijn mensen geworden.
Sorry, ik ben volwassen geworden.
Het leven is geen prentenboek.

JESSE
Nee.

VERA
Annie M.G Schmidt is trouwens ook dood.
En ik weet niet of jij dat meegekregen hebt, Jesse. Maar Annie M.G. Schmidt is trouwens ook dood.

JESSE
Ik zal d'r de groeten doen.
Godverdomme, Vera. Zwanger.

VERA
Tja.

JESSE
En ik dan.

VERA
Jij bent er niet meer.

JESSE
Doet jou dat dan echt helemaal niks?

VERA
Dan was ik hier toch niet geweest.

JESSE
Zwanger.

VERA

Wat had je verwacht, Jesse?

JESSE

Weet ik veel.

VERA

Ben je daarom in mijn dromen de laatste tijd?

Jesse haalt zijn schouders op.

VERA

Ja, hè?

JESSE

Ik kom gewoon kijken.

VERA

Moet dat zo dwingend.

JESSE

Ik mag toch wel gewoon even komen kijken,

VERA

Je hoeft helemaal niet te komen kijken, Jesse.

Je was er al.

Je hoeft alleen maar even door het gaatje in de heg.

JESSE

Er is hier geen heg.

VERA

Er is hier wel een heg.

Er is altijd een heg, Jesse.

En daarachter, als je door het gat kruipt, zal daar altijd liggen wat wij samen hadden.

Wat wij hebben zal altijd blijven bestaan. Ook al is er verder geen spoor meer van terug te vinden.

Vera af.

JESSE roept haar na

Hij is best ok.

VERA buiten beeld

Wie is best ok?

JESSE

Die vent van je.

Hij houdt van je. Dat zie je zo.

Vera voorzichtigjes weer op.

VERA

En ik hou ook heel veel van hem.

JESSE

Dat is mooi.

VERA nadert Jesse

Ja, dat is mooi.

Ik ben blij dat je dat begrijpt Jesse.

Voor mij is het nu tijd om te gaan.

Vera kust Jesse op zijn wang.

VERA

Bedankt, Jesse

Vera af. Jesse kijkt Vera na, voelt aan de kus op zijn wang.

JESSE zacht, somber

Ja. Jij bedankt, Vera

Bas staat nog altijd boven aan de kuil te kijken. Thomas komt aan de andere kant de kuil in lopen.

Slot

Bas en Thomas. Jesse is er ook maar niemand lijkt hem te zien.

BAS

Vera is weg.

Vera. Het gaat totaal niet goed met haar.

THOMAS

Het gaat hartstikke goed met Vera. Beter dan met ons.

BAS

Ach welnee. Zag je dat niet?

Zag je dat echt niet?

Stilte

BAS

Als je goed keek kon je duidelijk zien hoe het echt met haar ging.

Ze had heimwee. Ze zit nu muurvast in een heel ander leven. Zwanger van een of andere vent.

Hoe ze naar mij keek, man. Ze had gewild dat het heel anders gelopen was tussen ons.

THOMAS
Vera was van Jesse.

BAS
Nee man. Die hadden iets platonisch.

Thomas gaat rustig liggen in het zand.

THOMAS
Je liegt, Bas

BAS
Ja! Hè, hè!

Jesse gaat naast Thomas liggen. Maar Thomas ziet hem niet.

THOMAS
Je bent altijd een leugenaar geweest.

BAS
Inderdaad.

THOMAS
Je geeft het zelfs toe. Zover is het al gekomen.
Je zet je jezelf in het middelpunt en verzint er een verhaaltje omheen.

BAS
Ik heb daar nooit een geheim van gemaakt. Jij komt er gewoon nu pas achter.

THOMAS
Het is sneu.

BAS
Het is niet sneu.
Ik geloof niet in de waarheid, dat is alles.
Maar daarmee ben je meteen een leugenaar. Daarmee ben je meteen een ketter. Een afvallige van het grootste geloof van de moderne tijd. 'De waarheid', flikker toch op. Ik geloof liever in een leugen die me rustig maakt, dan in een waarheid die me opjaagt.

THOMAS
Je bent een mafkees geworden.

BAS
Nee, jij loopt er lekker bij.

THOMAS
O, ik heb het zo ontzettend verkloot, Bas

BAS
Man, je bent morsdood.

THOMAS
Jesse is dood.

BAS
Nou, jij ook.
Moet je jezelf nou eens zien, man.
Jij was een zondagskind.

THOMAS
O, en nu is het maandag?

BAS
Ja, het is al een beetje te lang maandag als je het mij vraagt.

THOMAS
Voor jou ook.

BAS
Ik kan niet anders.
Je moet jezelf niet vergelijken met mij, Thomas.
Jij had mogelijkheden, ik heb die nooit gehad of ze hebben me nooit geïnteresseerd.
Jij was gemaakt voor het leven. Jij zou het gaan maken en je hebt het allemaal weg gesodemieterd.

THOMAS
Misschien wel.

BAS
Ben jij sterrenkundige geworden?

THOMAS lachend
Nou, nee. Niet bepaald.

BAS
Jij zou naar Mars gaan. Als eerste mens ooit.

Thomas kijkt naar de lucht.

BAS
Hoe zit het met dat boek? Je zou een boek schrijven.

THOMAS
Tja.

BAS
Nooit gedaan, hè?

THOMAS
Nou, ik ben er wel eens aan begonnen. Maar het enige dat ik kon bedenken waren

mogelijke eindes.

Eigenlijk is dat precies wat ik ben: een verzameling mogelijke eindes.

BAS

Waarom ben je hier vanochtend naartoe gereden?

Thomas haalt zijn schouders op.

BAS

Jij had hier helemaal nooit meer moeten komen, man.

Wat valt er hier nou nog voor jou te halen?

THOMAS

Ik dacht, ik moet hier gewoon zijn. Om een stap te kunnen maken.

BAS

En is dat gelukt?

THOMAS

Niet echt.

BAS

Laat het los.

De enige stap die jij kunt zetten, is gewoon een stap vooruit.

Je bent nou zo, Thomas. Die jongen die in dat pak door de stad heen naar zijn werk rijdt.

Dat is ok. Dat is echt ok. Ben die man. Maak hem gelukkig. Ik weet zeker dat je dat kan.

De wereld ligt voor je open, elke dag weer.

Jij kunt nog steeds iets voor de eerste keer doen. Het kan je lukken, ik weet het zeker.

THOMAS

Maar jij zelf toch ook, want-

BAS

-Niet over mij beginnen.

THOMAS

Ja maar.

BAS

Nee!

THOMAS

Dat is niet ok, Bas.

Thomas staat op.

Ik ga.

Jesse staat ook op, loopt naar Thomas' aktentas, pakt 'm op en brengt 'm naar

Thomas.

THOMAS tegen Bas

Ik kom nog wel eens kijken hoe het met je gaat.

Let goed op jezelf.

Bedankt.

Jesse geeft Thomas zijn aktentas aan. Thomas neemt 'm aan alsof het de normaalste zaak van de wereld is en wil weglopen. Dan draait hij terug. Hij ziet Jesse. Ze kijken elkaar aan. Thomas knikt een kort knikje naar Jesse en loopt dan weg. Onderweg geeft hij Bas nog even een schouderklop.

Thomas af. Bas en Jesse hebben het nakijken.

BAS tegen Jesse

Ga jij nou ook nog weg?

JESSE

Nou, ik blijf nog wel even.

stilte

BAS

Jij leeft niet meer, hè?

JESSE

Eh, nee, Bas. Ik ben dood.

BAS

En de anderen?

JESSE

De anderen? Die leven natuurlijk nog wel.

BAS

Ja, maar waren ze echt hier?

Jesse kijkt om zich heen. Haalt zijn schouders op.

BAS

Mijn God, ik vraag me soms toch sterk af wat er eigenlijk nog wel echt is.

JESSE

Jij. Jij bent echt, Bas.

BAS

Ja, maar ik ben maar alleen.

JESSE

Er zijn altijd mensen.

BAS

En wat moeten die wel niet denken.

‘Daar heb je Bas. Die jongen die met een tas vol boodschappen en een vol krat bier het bos in loopt en er wankelend met een halve krat weer uit komt.’

Bas: de eenzame bacchant.

JESSE

Laat ze maar denken

Stilte

JESSE

Hé, ik ga je missen man.

BAS

Ach, FLIKKER TOCH OP, MAN.

Jesse af.

BAS in zichzelf mompelend.

Hé Jesse.

Ik heb het niet expres gedaan, Jesse. Het ongeluk

Dat weet ik toch

Thomas zei het ook al.

Wat?

Ik ben een leugenaar.

Nee, man.

Ja, echt. Ik geloof echt dat ik automatisch het omgekeerde zeg van wat ik bedoel. Ik heb het niet eens meer door.

Bas begint zijn spullen te pakken.

BAS als ervoor

Het valt vast wel mee.

Wat ben jij toch ook een Stomme lul.

Ik ga je missen man.

Ja, ik jou dus ook

En nu?

Nu wat?

Kruip je nu weer terug in de grond?
Verander je in een vogel? Een witte duif ofzo?

Het leven is geen film, Bas.

Het leven is geen film. Het leven is geen Mythe.
Wat is het leven eigenlijk wel?

Het zal er zo'n beetje tussenin liggen.

Bas loopt langzaam af met alle spullen. De plek blijft achter zoals aan het begin. Op de voetbal van Thomas na.

BAS
Stomme lul.
Wat ben je toch een stomme lul.

Bas kijkt nog een keer rond.
De Schlagerzanger begint zachtjes **Laat het maar Los'** te spelen. Staat op en loopt langzaam af.

BAS
Ik denk dat ik maar gewoon een eind die kant op loop.

Waarheen?

Rechtdoor. Nergens heen.

Nergens heen bestaat niet. Welke kant je ook kiest, je komt altijd ergens uit.

Als je echt lang recht rechtdoor loopt kom je nergens uit.

Bas af.
Schlagerzanger af.
Het huisje en de flipperkast zijn spoorloos verdwenen.
De Schlagerzanger speelt ergens op de achtergrond zijn laatste noot.

Einde.

Het Jaar van de Schlager van BERG&BOS werd met veel succes gespeeld op Oerol 2011 en Festival Over het IJ.

In de zomer van 2012 zal de voorstelling in reprise gaan op verschillende theaterfestivals in Nederland en België.

CONCEPT: Maurits van den Berg en Rik van den Bos

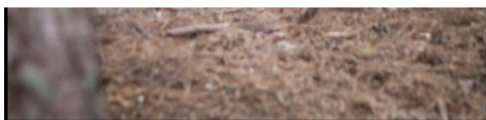
TEKST: Rik van den Bos

SPEL: Lard Adrian, Maurits van den Berg, Wanda Eyckerman en Koen Wouterse

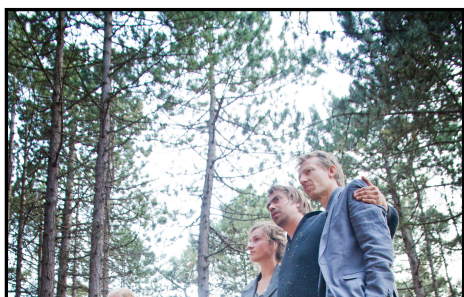
MUZIEK: Jan Groenteman

SCENOGRAFIE: Marieke van Veen

EINDREGIE: Erik Snel

© Moon Saris, Theaterinbeeld.nl (naamsvermelding verplicht)

Rik van den Bos is in 2008 afgestudeerd aan de schrijfopleiding van de HKU te Utrecht. Hij schreef o.a. de lunchtheatervoorstelling Berm, dat in regie van Gerardjan Rijnders in Theater Bellevue speelde, Wij zijn grijs gebied bij Generale Oost en Hittecht bij Firma

De tekst van Het jaar van de Schlager werd geschreven met ondersteuning van het LIRA fonds.

